

Paskirta „Šūdvalio premija“, „Literatūros ir meno“ naujojo sezono pristatymas

Šiandien 18 val. Lietuvos rašytojų sąjungoje (Sirvydo g. 6, Vilnius) įvyks kultūros savaitraščio „Literatūra ir menas“ naujojo 72-ojo sezono pristatymas ir bus įteikta jau 2-oji „Šūdvalio premija“. Dalyvaus „Literatūros ir meno“ autoriai, redakcijos žmonės.

2017-ųjų „Šūdvalio premija“ redakcijos sprendimu skirta GEDIMINO KALNUI už nesibaigiantį meninį veiksma, performansą - slankiojimą, atkaklumą, bruzdėjimą, gyvybingumą, neramybę, kurie spiria visuomenę mąstyti, būdrauti. Gedimino kalnas, beje, su mažesnėmis ar didesnėmis pertraukomis judantis nuo pat XIX a., šiemet „atidavė“ 1863 m. sukilimo prieš carinę Rusiją vadų - Zigmanto *Sierakausko* ir Konstantino *Kalinausko* - palaikus; sukėlė ažiotažą tiek valdžios struktūrose, tiek medijose, tiek žmonių galvose, vis primindamas apie žmogaus tuštybę gamtos akivaizdoje, priversdamas suabejoti, iš naujo apmąstyti paties Gedimino kalno mitą (kaip nepajudinamą, nekvestionuotiną).

Esame giliai įsitikinę, kad Gedimino kalnui tikrai nesvetimas ir subtilus humoro jausmas, kuris, deja, labai retas mūsų: spaudoje, medijoje, literatūroje, viešajame gyvenime. Šį rudenį Gedimino kalnas ant šiaurinio šlaito užaugino istorijoje dar neregėtą, itin gausų kelmučių derlių... Kas tai, jei ne subtili saviironija? Nepjauk grybo, Lietuva... Gebėjimas pasijuokti iš savęs - neabejotinai - stiprybės ir gyvybingumo ženklas.

Komisija neturėjo didesnių abejonių - šiemet Gedimino kalnas atitiko premijos nuostatus kaip niekas kitas.

Kultūros savaitraštis „Literatūra ir menas“ 2016 metais įsteigė „Šūdvalio premiją“ minėdamas 70-ies metų sukaktį. Nereikia pamiršti fakto, kad „Literatūra ir menas“ yra ilgiausiai be pertraukos tuo pačiu pavadinimu Lietuvoje einantis leidinys. Premija yra kasmetinė, gali būti skirta įvairiems žmonėms „už nepatogų, drąsų ir nuoseklų buvimą, atkaklumą, kultūrinę veiklą, įvyki“; pagal premijos nuostatus ja taip pat gali būti apdovanoti įvairiausi reiškiniai, bendruomenės, iniciatyvos, objektai, vyksmai. (<http://literaturairmenas.lt/skelbimai/5345-sudvalio-premijos-nuostatai>)

2016 metų laureatu išrinktas vertėjas, rašytojas, visuomenės veikėjas Darius Pocevičius už knygą „100 istorinių Vilniaus relikvų“ bei kitokio Vilniaus ekskursus ir ekskursijas.

Laureatui paprastai įteikiamas diplomai ir simbolinis 101 euro piniginis prizas.

„Šūdvalio premija“ suvokiame kaip alternatyvą premijoms. Šūdvalis (lot. *Geotrupes stercorarius*) į mūsų sąmonę greičiausiai įropojęs iš K. Donelaičio tyrų -

Paskirta „Šūdvalio premija“, „Literatūros ir meno“ naujojo sezono
pristatymas

„Pasakos apie šūdvalį“... Esame giliai įsitikinę, kad tauresnio vabalo, gyvio lietuvių literatūroje, o ir gamtoje nesama. Šūdvalis - tam tikras dzeniškos pasaulėžiūros išikūnijimas, aiškiai, atkakliai, nedarydamas kompromisų atlieka savo darbą. Juk turbūt visiems aišku, kad šūdvalis, ridendamas savo mėšlo rutuliuką, kuriame deda kiaušinius, ridena ir saulę, šviesulį. Šūdvalis sujungia apačią ir viršų, žemę, požemius ir dangų, bjaurastį ir grožį, jis - vertikalės tarnas, dviveidiškumo antipodas.

Pabrėžiame - premija laureato niekuo neįpareigoja. Viskas yra žaidimas, bet kiekvieną žaidimą reikia žaisti rimtai. Tegul šviesa šviečia visiems pasaulio vabalams. Turime teisę džiauzoti kartu su visais gyviais, kurie bruzda, juda ir nežino nei kam, nei kaip, nei kodėl. Negalvodami nei apie pasekmes, nei apie atlygį. (Iš „Šūdvalio premijos“ nuostatų)

Naujausiame lapkričio 17 d. „Literatūros ir meno“ numeryje skaitykite pokalbį su Gedimino kalnu „Pokalbis su Gedimino kalnu, arba Gediminas sapnuoja savo sapnus, o mes savo“.

